

TEIXINT UN PENSAMENT SOSTENIBLE

Públic objectiu:

Aquesta activitat va dirigida a grups d'educació infantil d'edats de 5 a 10 anys.

Contingut:

Proposta d'activitats i informació complementària.

Objectiu:

Oferir una proposta d'activitats per treballar les temàtiques de la sostenibilitat, la prevenció i la gestió de residus, el consum responsable i l'economia circular (totes elles a partir del cas de la indústria tèxtil).

Metodologia:

Participativa i innovadora.

Sabies que amb el consum de roba es pot contribuir a lluitar contra el canvi climàtic?

Sabies que **Moda re- recupera 44.000 tones de roba l'any perquè es puguin reutilitzar? ^[1]**

Us proposem aquesta activitat perquè serveixi d'eina per introduir la temàtica tèxtil en educació infantil. La roba, com altres elements que consumim, té un impacte sobre el nostre medi ambient.

Vols formar part del canvi?

Uniu-vos al repte de Moda re-.

#TeixintElCanvi #TeixintUnPensamentSostenible

[1] [1] Modare-(2021) Disponible a: <https://modare.org/wp-content/uploads/2021/05/Anàlisi-de-la-recogida-de-la-ropa-usada-en-Espana.pdf>.

Índex:

1 - Justificació

2- Descripció del projecte: objectius, competències i conceptes clau

3- Com s'utilitza la guia? Proposta metodològica

4- Informació complementària

1 - Justificació

La moda i la indústria tèxtil són responsables, aproximadament, d'un 8% dels gasos d'efecte hivernacle que es produeixen arreu del món (més que les empreses de transport marítim i aeronàutic). Un cultiu de cotó necessita entre 8.000 i 10.000 litres d'aigua per fabricar uns texans i una samarreta, més o menys l'equivalent a 80 dutxes o a la quantitat d'aigua que beuríem durant més de 10 anys. A més, la generació de residus és un problema creixent (solament a Espanya, cada any es generen més de 980.000 tones de residus tèxtils). Moltes d'aquestes peces tèxtils es podrien haver reutilitzat (uns 19 kg per persona l'any). ^[2]

Sabies que el 88% dels tèxtils que es llencen cada any es podrien haver reutilitzat, reparat o reciclat? Aquesta guia té la finalitat de dotar els centres educatius de recursos i instruments perquè puguin treballar la temàtica de la moda i aprofundir-hi.

Des de Moda re- veiem la necessitat de difondre aquesta realitat per augmentar el nivell de sensibilització, donar a conèixer alternatives i generar consciència, accions que han de contribuir a despertar el sentit crític de l'alumnat i empoderar-lo per impulsar el canvi.

Aquesta guia és una eina per a les escoles i entitats perquè també puguin treballar amb la mirada posada en els ODS (Objectius de Desenvolupament Sostenible), principalment en dos d'ells:

2- Descripció del projecte: objectius, conceptes clau i competències

Objectius generals:

- 🗑️ Entendre els conceptes de reduir, reutilitzar i reciclar, i reflexionar-hi.
- 🗑️ Donar a conèixer l'origen de la roba, com es recull i el circuit de gestió del tèxtil.
- 🗑️ Contribuir, de manera activa, a disminuir els impactes amb hàbits sostenibles.
- 🗑️ Reflexionar sobre els impactes ambientals generats per la indústria tèxtil.

Objectius específics:

- 🗑️ Introduir-se en el concepte de la roba i descobrir una forma de produir-la.
- 🗑️ Reflexionar sobre quins impactes té la producció de la roba.
- 🗑️ Descobrir una forma de reutilitzar el tèxtil.
- 🗑️ Conèixer la gestió del tèxtil a través dels contenidors de Moda re-.

Conceptes clau

- 🗑️ La roba.
- 🗑️ La preparació per a la recuperació, la reutilització i el reciclatge.
- 🗑️ Consum responsable.
- 🗑️ Impactes ambientals.

Competències

- 🗑️ Observar, manipular i experimentar per descobrir.
- 🗑️ Crear i sentir l'art per gaudir-ne i per comunicar.

3- Com s'utilitza la guia? Proposta metodològica

Aquesta guia consta d'un dossier amb contingut teòric dirigit al professorat, una proposta d'activitats per a l'alumnat i material complementari. L'objectiu és proporcionar aquests recursos perquè el centre educatiu, de manera autònoma, els pugui treballar amb l'alumnat i els adapti a les necessitats concretes de l'aprenentatge.

Es proposen les accions i les activitats següents:

Estructura:

Activitat 1: El conte *El viatge d'en Gossypium: el fil de cotó* (30 minuts).

Activitat 2: Reutilització: taller de creació d'un titella (45 minuts).

Activitat 3: Descobrint alternatives (entre 1 i 2 hores).

- Tints naturals
- Reutilització

Activitats complementàries.

Activitat 1 El conte *El viatge d'en Gossypium: el fil de cotó* (30 minuts)

Objectiu: Donar a conèixer l'origen de la roba i descobrir com es produeix.

Material: Il·lustracions i conte d'*El viatge d'en Gossypium: el fil de cotó*, cotó, fil, agulla, teixit i samarreta.

Proposta metodològica: Explicar la història d'*El viatge d'en Gossypium: el fil de cotó* ([enllaç per descarregar la història i les il·lustracions](#)). El conte ens proposa una introducció a la roba, com s'ha fet una samarreta de cotó i els impactes que ha tingut el medi ambient en la seva producció. Tot explicat a través del nostre personatge, en Gossy, un titella de roba que ha viatjat pel món.

La història ve acompanyada d'unes il·lustracions que es poden projectar mentre es va explicant, o imprimir-les per poder-les mostrar. Es recomana acompanyar la història amb materials físics —cotó, fil, teixits...— per completar l'experiència sensorial i visual.

Un cop acabat el conte, podem fer algunes preguntes a l'alumnat i descarregar-nos el mapa resum per penjar-lo a l'aula.

El Viatge d'en Gossypium: el fil de cotó.

Preguntes per a la reflexió:

- 📖 Què hem descobert amb la història d'en Gossypium?
- 📖 Què hem après sobre la roba?
- 📖 Què ens ha sorprès més?
- 📖 Com podem ajudar el planeta a estar sa?

A partir del conte d'en Gossy, es pot fer un estudi més detallat sobre els impactes que es generen a cada fase de la producció:

1 - Obtenció de la matèria primera	4 - Tints
2 - Producció del fil	5 - Costura
3 - Producció del teixit	6 - Venda i reutilització

Informacions per aprofundir-hi:

Com es fa fil de forma industrial?

<https://www.youtube.com/watch?v=gUfjXa-if2A> (contingut en castellà)

Procés de filatura del cotó orgànic:

<https://www.youtube.com/watch?v=KFwmZVsQkTM> (contingut en castellà)

Les vides que vestim: <https://lesvidesquevestim.lacoordi.cat/>

Activitat 2 Reutilització: creem el nostre Gossypium (45 minutos)

Material: Abans de l'activitat, cada estudiant ha de portar un mitjó per al taller. La idea és que sigui un mitjó que ja no utilitzi — que estigui trencat, desgastat o descolorit — per promoure'n així la reutilització.

Nota: Podem enviar una carta a les famílies informant que es farà aquest taller en què s'expliqui breument l'impacte de la moda sobre el medi ambient per sensibilitzar-les i fer-les participants d'aquest procés. Proposta de la carta a l'annex.

Proposta metodològica: L'activitat consisteix a crear un titella amb un mitjó reutilitzat. Tot seguit, proposem un mètode, tot i que el podeu adaptar amb el material que tingueu, els vostres recursos i coneixements.

Material bàsic:

- Un mitjó (un que estigui desaparellat o que ja no utilitzem).
- Un tros de feltre vermell.
- Restes de llana.
- Dos botons (es poden recuperar d'alguna samarreta vella).
- Pega per a teles.
- Tisores.

Procediment:

- **Opció 1:** <https://www.vix.com/es/imi/hogar/6488/como-hacer-un-titere-con-un-calcerin>
- **Opció 2:** <https://es.wikihow.com/hacer-un-t%C3%ADtere-con-un-calcet%C3%ADn>

Activitat 3 Descobrint alternatives (entre 1 i 2 hores)

Per plasmar els conceptes que s'han après i descobrir alternatives, es proposa fer dos tallers, un de reutilització d'una peça i un altre de tints naturals. Es poden fer les dues propostes o la que més encaixi amb el grup.

1: Taller de tints naturals.

Objectiu: Aprendre un cas pràctic per tintar la roba de manera sostenible.

Material: Abans de fer el taller, demanem a l'alumnat que porti teles de casa (o bé samarretes o llençols vells) per poder fer l'activitat.

Necessitem un martell de fusta o un tros de fusta i elements naturals.
Proposem aquesta activitat com a base, però es pot adaptar a la profunditat que es consideri segons el públic.

Proposta metodològica: Hem vist que els tints generen un impacte molt gran sobre els rius i sobre el nostre planeta, per això avui descobrirem com podem tenyir les samarretes a partir de colors naturals vegetals per no perjudicar el nostre entorn.

Com que utilitzarem tints naturals, és important que les fibres sobre les quals tenyim siguin d'origen vegetal o animal, com el lli, la llana o la seda. Amb les fibres sintètiques, no s'adhereix bé el tint. Proposem tenyir samarretes o bé teles i fer un mural.

Pas 1: Convidem a sortir a un espai exterior del centre educatiu, pot ser el pati, un bosc proper, un parc... L'objectiu és que aquest espai tingui elements naturals vius, com herba, flors, plantes i fulles per poder recollir.

Pas 2: Amb els elements naturals recollits, farem una tècnica de cops per pintar la roba amb els colors de la natura.

Pas 3: Fixem amb una planxa el teixit perquè el color quedi impregnat.

Explicació del procés: Tècnica de pintar amb flors i herbes amb martell, després planxar per fixar-lo i ja està a punt.

<https://soniahermida.com/actividades-con-peques-tenir-telas-flores/>

2 - Reutilització: Fer una bossa amb una samarreta vella

Objectiu: Conèixer la importància de reduir i reutilitzar la roba. Aprendre una forma pràctica de reutilitzar una samarreta.

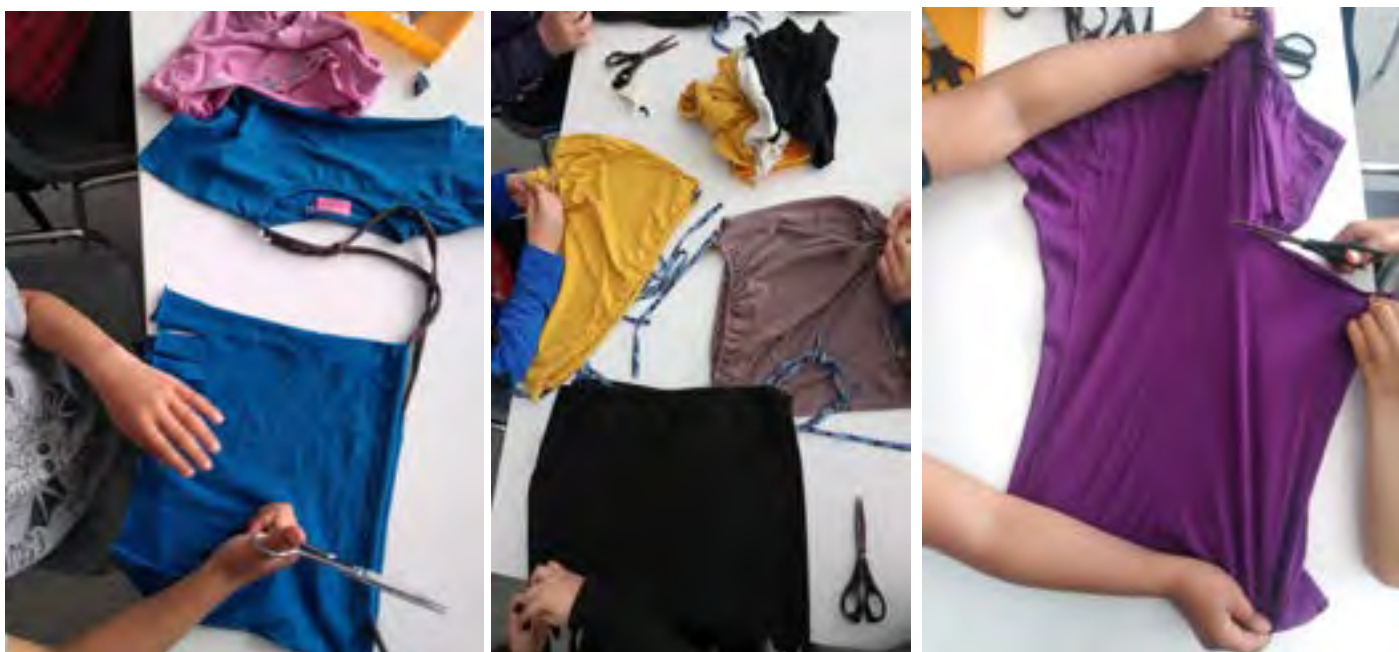
Material: 2 cordes de roba d'1,50 cm, una agulla imperdible o passacintes i tisores (un de cada per alumne). L'alumnat ha de portar: una samarreta vella (com més gran millor i que tingui costura per la part de sota).

És important per a aquesta activitat que l'alumnat tingui fluïdesa i capacitat per fer nusos.

Proposta metodològica: A partir d'una samarreta vella, la transformarem en una motxilla de cordes, totalment renovada i funcional. Per què és important fer un bon ús dels recursos naturals? Per què és important aprofitar i reciclar la roba? Quines formes de reutilització coneixem? Són algunes de les preguntes que es plantegen durant el taller perquè l'alumnat reflexioni sobre l'impacte que té el consum i la producció de la roba i puguem fer un ús responsable.

Una vegada plantejada la introducció conceptual, farem el taller: cada participant, sense necessitat de cosir, podrà crear a partir de la seva samarreta vella una motxilla de cordes totalment nova. Ho farà aprofitant les costures que té la samarreta i fent diversos talls i nusos al teixit.

Vídeo explicatiu pas a pas del taller

Activitats complementàries

💡 **Campanya de recollida de roba al centre:** Des de **Moda re-** us proposem acompanyament si voleu fer una recollida de roba al vostre centre proporcionant un contenidor i gestionant-ne la recollida.

✉ info: sensibilizacion@modare.org

💡 **Visita les botigues Moda re-:** Us convidem a visitar i a descobrir les botigues de segona mà del projecte Moda re- que tingueu a prop del centre educatiu (podeu consultar-les a www.modare.org).

✉ info: sensibilizacion@modare.org

💡 **Sortim del centre... coneguem experiències**

Per poder fer pràctiques sostenibles i alineades amb els valors de l'economia circular, és important fer xarxa amb el territori i conèixer iniciatives, entitats o projectes que estiguin treballant. Per això us animem a descobrir quines teniu al costat de l'escola.

💡 **Informació complementària** al dossier del professorat.

Ens ajudes a millorar?

Si heu participat en alguna de les activitats, us animem a fer-nos suggeriments!

Ompliu el formulari següent. La vostra experiència ens permetrà millorar les activitats i impulsar-ne d'altres.

Gràcies per participar al projecte Moda re-!

Cada cop som més teixint un pensament sostenible

#TeixintElCanvi #TeixintUnPensamentSostenible

ANNEX I

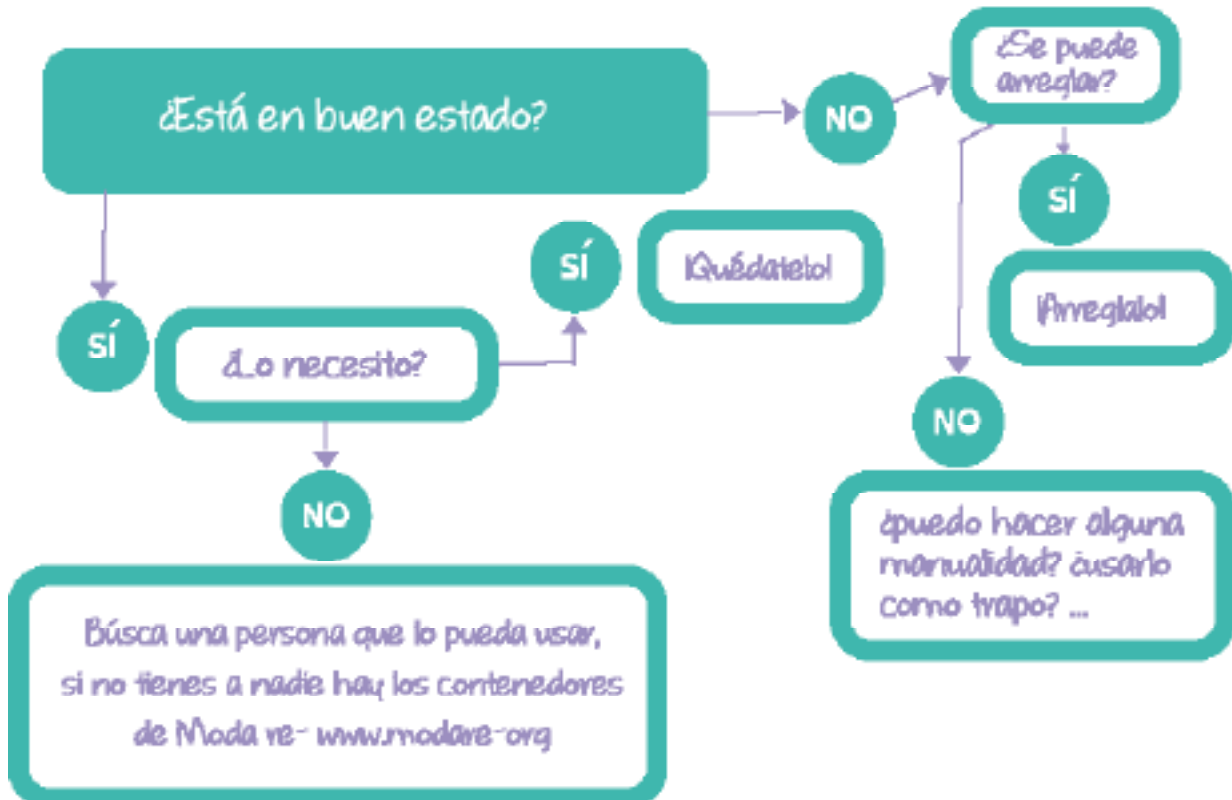
Hola, soc en Gossy. Amb la història que us he explicat ja sabeu el que m'ha costat fer la samarreta, així que us convido a revisar el vostre armari, a veure si podeu reutilitzar al màxim i utilitzar el que teniu.

Revisa tu armario

¿?

¿Qué pasa con la ropa que no estás usando?

El sistema actual de producció, distribució i utilització de la roba funciona pràcticament en un circuit tancat del tot. S'extreuen grans quantitats de recursos no renovables per produir roba que s'utilitza, sovint, solament durant un curt període de temps...^[3] Després, una gran part dels materials es perden perquè es llencen o s'incineren. Es calcula que més de la meitat de la moda ràpida (*fast fashion*) produïda s'elimina en menys d'un any.^[4]

La moda i la indústria tèxtil són responsables, aproximadament, d'un 8% dels gasos d'efecte hivernacle que es produeixen arreu del món (més que les empreses de transport marítim i aeronàutic. Un cultiu de cotó necessita entre 8.000 i 10.000 litres d'aigua per fabricar uns texans i una samarreta, més o menys l'equivalent a 80 dutxes o a la quantitat d'aigua que beuríem durant més de 10 anys. A més, la generació de residus és un problema creixent (solament a Espanya, cada any es generen més de 980.000 tones de residus tèxtils). Moltes d'aquestes peces tèxtils es podrien haver reutilitzat (uns 19 kg per persona l'any).^[5]

Per a aquest taller, necessitarem un mitjà que ja no s'utilitzi (pot ser de la mida que vulgueu); l'important és promoure la reutilització d'una peça de roba en desús per allargar-li la vida útil i convertir-la, en aquest cas, en un titella.

Per conèixer més informació sobre la reutilització i reciclatge de la roba: www.modare.org
Suma't al canvi!

- Compra només allò que realment necessitis.
- Coordina la compra de roba nova amb la roba que ja tens a l'armari.
- Cuida la roba amb cura perquè duri. Segueix les instruccions de rentat de les peces.
- Utilitza la creativitat. Inventa noves maneres per combinar les peces.
- Dona una segona oportunitat a la roba. Dona la roba que ja no necessitis a una institució perquè en prioritzi la reutilització.
- Compra roba de segona mà.
- Lloga la roba que només utilitzis de manera eventual.
- Diposita la roba que ja no es pot utilitzar al contenidor adequat.

[3] This is true for plastic-based fibres, but also for cellulosebased fibres such as cotton, which usually requires fossilbased fertilisers and pesticides.

[4] McKinsey & Company, Style that's sustainable: "A new fastfashion formula" (2016).

[5] Dades de PEMAR. Més dades de kg de residus tèxtils a les comunitats autònomes a: "Anàlisis de la recogida de ropa usada en España".

Aquest document està publicat amb una llicència de Creative Commons Reconeixement-No Comercial. Compartir igual 3.0 Espanya.

Es pot consultar a: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/legalcode.es>

Aquesta llicència implica que aquest material pot ser: reproduït, distribuït i comunicat públicament sempre que se'n reconegui l'autoria. No es permet un ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades. A més, la distribució d'aquestes obres derivades s'ha de fer amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

Unsplash

Imatges utilitzades lliures de drets i se n'autoritza l'ús en el marc d'una activitat comercial.

Llicència Creative Commons Zero.

Edita: Moda re-, societat cooperativa d'iniciativa social. Madrid, abril de 2022.

Elaboració: Irene Febrer Daunas i Elvira G. Murillo (text del conte).

Disseny i maquetació: César Cela

Il·lustracions del conte: Sara Caballeria.

Agraïments: Volem donar les gràcies a tot l'equip de Formació i Treball, concretament al Miquel, la Paula, la Marina i la Yolanda. I també a les aportacions externes fetes per la Laura i la Glòria, així com a totes les entitats vinculades al projecte Moda re-.

modare.org